

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ховд аймгийн Санхүүгийн хяналт дотоод аудитын албаны 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ХОА-2022/81/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Ховд хот

2023 он

Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,

Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар

Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn

Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн

Утас: 70432545

Цахим хаяг: tsetsegsuren.a@audit.gov.mn

Аудитор: У.Батчимэг

Утас: 88094175

Цахим хаяг: batchimegu@audit.gov.mn.

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	9
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....	9
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	9
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	9
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	10
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	10
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт.....	10
3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл	11
3.5.3 Нэмэлт төсөв.....	11
3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн.....	11
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	11
4.1 Ерөнхий зүйл.....	11
4.2 Материаллаг байдал.....	12
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт.....	12
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	12
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	12
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	12
4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн.....	12
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	13
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ.....	13
5.1 Залруулсан алдаа	13
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	13

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
УЕП	Улсын ерөнхий прокурор
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит

ХОВД АЙМГИЙН САНХҮҮГИЙН ХЯНАЛТ,
ДОТООД АУДИТЫН АЛБАНЫ ДАРГА
Г.ӨӨДЭЙ ТАНАА

**ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2023.02.14 № *2/49*

танай _____-ны № _____-г

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албаны 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албаны 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

АДБОУС 2706.7-д тус байгууллага нь улсын ахлах байцаагч 3, улсын байцаагч 2, дотоод аудитор 3, актын төлбөр хариуцсан ажилтан 1, архив бичиг хэргийн эрхлэгч 1, нягтлан бодогч 1, нийт 11 орон тоотойгоор үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсноор тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь Аймгийн засаг даргатай байгуулсан 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд бодлогын баримт бичигт тусгагдсан 4 зорилтын хүрээнд 11 арга хэмжээ, хуулиар олгосон чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд 1 зорилтын хүрээнд 12 арга хэмжээ, Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах зорилтын хүрээнд 3 арга хэмжээ, нийт 3 зорилтын хүрээнд

26 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн бөгөөд хэрэгжилтийг 97.7 хувьтай гүйцэтгэн ажиллажээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ХҮНДЭТГЭСЭН: ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Ж.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,075,554.00	5,067,554.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	4,075,554.00	5,067,554.00
354	Хангамжийн материал	4,075,554.00	5,067,554.00
35410	Бичиг хэргийн материал	1,419,900.00	1,419,900.00
35420	Аж ахуйн материал	-	230,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	2,655,654.00	3,417,654.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	9,530,117.47	5,179,342.14
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	9,530,117.47	5,179,342.14
392	Биег хөрөнгө	9,226,992.46	5,179,342.14
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	15,000,000.00	15,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(11,041,666.51)	(13,541,666.47)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	13,487,400.00	13,487,400.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(10,879,749.84)	(11,684,950.32)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	5,649,900.00	5,649,900.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,988,891.19)	(3,731,341.07)
39301	Програм хангамж	1,350,000.00	1,350,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,046,874.99)	(1,350,000.00)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	13,605,671.47	10,246,896.14
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	12,849,858.29	10,246,896.14
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	12,849,858.29	10,246,896.14
512	Хуримтлагдсан үр дүн	12,849,858.29	10,246,896.14
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	12,849,858.29	13,165,882.93
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(2,918,986.79)
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	13,605,671.47	10,246,896.14

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	213,570,900.00	164,285,700.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	213,570,900.00	164,285,700.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	213,570,900.00	164,285,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	213,570,900.00	164,285,700.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	213,199,902.74	167,204,686.79
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	213,199,902.74	167,204,686.79
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	184,187,002.74	165,537,986.79
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	141,384,363.36	131,466,766.20
210101	Үндсэн цалин	101,158,920.36	71,324,621.00
210102	Нэмэгдэл	33,607,443.00	21,651,429.20
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,618,000.00	1,833,000.00
210104	Урамшуулал	-	200,064.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	36,457,652.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	18,721,875.54	16,663,120.52
210201	Тэтгэврийн даатгал	12,985,860.86	11,399,465.98

210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,449,753.67	1,341,114.08
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,143,002.94	1,046,011.24
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	285,750.73	261,502.84
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,857,507.34	2,615,026.38
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	7,119,418.00	6,232,157.28
210401	Бичиг хэрэг	1,973,360.00	469,600.16
210402	Тээвэр, шатахуун	4,302,658.00	3,892,737.12
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	818,900.00	1,869,820.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,643,800.00	622,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	250,000.00
210604	Урсгал засвар	1,643,800.00	372,000.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	8,301,350.00	4,592,450.00
210702	Дотоод албан томиллолт	8,301,350.00	4,592,450.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	913,446.00	983,692.82
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	91,700.00	91,700.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	16,446.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	32,346.00	37,900.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	762,400.00	837,646.82
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,102,749.84	4,977,799.97
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	114,580.00	181,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	582,020.00	130,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	5,406,149.84	4,666,799.97
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	29,012,900.00	1,666,700.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	29,012,900.00	1,666,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,366,700.00	1,666,700.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>370,997.26</u>	<u>(2,918,986.79)</u>
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>370,997.26</u>	<u>(2,918,986.79)</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>213,570,900.00</u>	<u>164,285,700.00</u>
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	<u>213,570,900.00</u>	<u>164,285,700.00</u>
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	213,570,900.00	164,285,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	213,570,900.00	164,285,700.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>213,570,900.00</u>	<u>164,285,700.00</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	<u>213,570,900.00</u>	<u>164,285,700.00</u>
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	<u>184,258,000.00</u>	<u>162,619,000.00</u>
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	140,450,756.62	132,342,900.00
210101	Үндсэн цалин	88,444,505.89	69,744,000.00
210102	Нэмэгдэл	33,615,500.00	27,322,700.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,244,955.62	2,156,200.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	15,145,795.11	33,120,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	18,839,543.38	16,542,800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	13,332,700.00	11,249,100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,403,400.00	1,058,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,015,843.38	1,323,400.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	280,700.00	264,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,806,900.00	2,646,900.00

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	7,629,700.00	6,557,900.00
210401	Бичиг хэрэг	1,813,800.00	878,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,302,658.00	3,340,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,513,242.00	2,339,700.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,935,500.00	596,700.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	291,700.00	216,700.00
210604	Урсгал засвар	1,643,800.00	380,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	8,301,400.00	4,544,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	8,301,400.00	4,544,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,871,900.00	1,551,200.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	91,700.00	91,700.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	36,700.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	41,100.00	41,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	18,300.00	18,300.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,687,500.00	1,329,500.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	33,300.00	33,300.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,229,200.00	483,300.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,645,900.00	150,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	583,300.00	333,300.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	29,312,900.00	1,666,700.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	29,312,900.00	1,666,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,666,700.00	1,666,700.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	11,716,461.03	11,716,461.03
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	11,716,461.03	11,716,461.03
C07	Тайлант үеийн үр дүн	1,133,397.26	1,133,397.26
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	12,849,858.29	12,849,858.29
D01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	12,849,858.29	12,849,858.29
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	433,499.64	433,499.64
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	13,283,357.93	13,283,357.93
D08	Тайлант үеийн үр дүн	(3,036,461.79)	(3,036,461.79)
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	10,246,896.14	10,246,896.14

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	164285700.00	164285700.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	164285700.00	164285700.00

210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	162619000.00	162619000.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	132342900.00	132342900.00
210101	Үндсэн цалин	69744000.00	69744000.00
210102	Нэмэгдэл	27322700.00	27322700.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2156200.00	2156200.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	33120000.00	33120000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	16542800.00	16542800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	11249100.00	11249100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1058700.00	1058700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1323400.00	1323400.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	264700.00	264700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2646900.00	2646900.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6557900.00	6557900.00
210401	Бичиг хэрэг	878000.00	878000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3340200.00	3340200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,339,700.00	2,339,700.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	596,700.00	596,700.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	216,700.00	216,700.00
210604	Урсгал засвар	380,000.00	380,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,544,200.00	4,544,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,544,200.00	4,544,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,551,200.00	1,551,200.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	91,700.00	91,700.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	36,700.00	36,700.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	41,700.00	41,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	18,300.00	18,300.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,329,500.00	1,329,500.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	33,300.00	33,300.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	483,300.00	483,300.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	150,000.00	150,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	333,300.00	333,300.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,666,700.00	1,666,700.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,666,700.00	1,666,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,666,700.00	1,666,700.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	164,285,700.00	164,285,700.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	164,285,700.00	164,285,700.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	164,285,700.00	164,285,700.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1
610001	Төсвийн байгууллага	1	1
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	11	11
620001	Удирдах ажилтан	1	1
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	5	5
620003	Үйлчлэх ажилтан	2	2
620004	Гэрээт ажилтан	3	3

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Санхүүгийн хяналт аудитын алба нь эрхэм зорилгын хүрээнд Хууль тогтоомжийн хэрэгжилт төсвийн хөрөнгө орлого, зарлага, хөтөлбөр арга хэмжээ хөрөнгө оруулалтад санхүүгийн хяналт шалгалт хийх үнэлэлт, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах эрсдэлийн удирдлагаар хангах чиглэлээр тухайн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлэх гэсэн зорилт дэвшүүлэн ажиллажээ.

Санхүү хяналт дотоод аудитын албан нь 2022 онд төлөвлөгөөт 92 байгууллага, төлөвлөгөөт бус 7 байгууллагын, нийт 99 байгууллага, сангийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийж орон нутгийн төсөвт 262273.0 мянган төгрөг тухайн байгууллагад 18285.5 мянган төгрөг нийт 280258.5 мянган төгрөгийн зөрчилд акт тогтоон ажилласан байна.

Тухайн онд хийгдсэн 92 хяналт шалгалтад хамрагдсан байгууллагуудад хяналт шалгалтын явцад зөвлөмж зөвлөгөө өгч, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний санал боловсруулан ажиллан 7 албан байгууллагаас өргөдөл, гомдол хүлээн авч шийдвэрлэн нийт 99 байгууллагад зөвлөмж өгч ажилласан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Санхүүгийн хяналт, аудитын алба нь "Аймгийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд Засаг даргын дэргэдэх төсөвт байгууллага болон ОНӨААТҮГ-ууд, тусгай сангуудад хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, төсвийн хөрөнгө, орлого, зарлага, хөтөлбөр, арга хэмжээ, хөрөнгө оруулалтад санхүүгийн хяналт шалгалт хийх, үнэлэлт, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах, эрсдэлийн удирдлагаар хангах чиглэлээр тухайн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлэхэд оршино" гэсэн зорилтыг дэвшүүлэн үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- Аймгийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа төсөвт байгууллагуудад санхүүгийн хяналт хэрэгжүүлэх, зөвлөн туслах, дотоод аудитыг хэрэгжүүлэх
- Засгийн газрын шийдвэр болон харьяалах дээд шатны шийдвэрийг гүйцэтгэлийг хянах
- Харьяа яамны сайдын тушаал, шийдвэрийг хэрэгжүүлэх

Тайланг хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль шинээр батлагдан мөрдөж эхэлсэн байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж дүгнэлээ.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албаны 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Санхүүгийн хяналт дотоод аудитын албаны 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 3,3 сая төгрөгөөр буюу 24.7 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	-	-	-
Бараа материал	4,075.4	5,067.5	992.1
Үндсэн хөрөнгө	9,530.1	5,179.3	4,350.8
Нийт хөрөнгө	13,605.5	10,246.8	3,358.7
Өр төлбөр	-	-	-
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	13,605.6	10,246.8	3,358.8
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	13,605.6	10,246.8	3,358.8

Дансны үлдэгдэлд гарсан дараах өөрчлөлтүүд байна. Үүнд:

- Бараа материал 0.9 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь бичиг хэрэг материал болон аж ахуйн материал нэмэгдсэн нь нөлөөлжээ.
- Үндсэн хөрөнгө 3.3 сая төгрөгөөр буурсан нь хуримтлагдсан элэгдлийн зардал нөлөөлжээ.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 178.0 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна. Төсвийн төслийн саналаас 13.8 сая төгрөгөөр бууруулан баталсан байна. Энэ нь 2022 оны төсвийн төслийг бодитой, үндэслэлтэй боловсруулаагүй эсвэл өмнөх оны төсвийн гүйцэтгэлд үндэслэснээс шалтгаалсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг 1.0 сая төгрөгөөр хасах тодотгол хийсэн байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 1 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 164.2 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлсэн байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 164.2 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 164.2 сая төгрөг буюу 100 хувьтай санхүүжилтийг зарцуулан ажиллажээ.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	70429/80101-Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	162,619.0	162,619.0	-	100
2	704029/80802-Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж,	1,666.7	1,666.7	-	100
ДҮН		164,285.7	164,285.7	-	100

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт төсвийн дансаар тухайн байгууллага нь 152.9 сая төгрөгийн төлбөрийн актыг бүрдүүлэн ОНХО-ын дансанд төвлөрүүлж орон нутгийн орлогод бүртгэгдэг тул нэмэлт дансны тайлан гаргаагүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Санхүүгийн хяналт дотоод аудитын албаны 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг аудитор У.Батчимэг 2023 оны 02 дугаар сарын 07-ноос 02 дүгээр сарын 10-ний хооронд гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг аудитын менежер А.Цэцэгсүрэн, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Х.Болдбаатар нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Тус байгууллага нь 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 04 албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг урьдчилсан байдлаар тооцохдоо 2022 оны 4-р улирлын санхүүгийн орлого үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр сонгосон.

Материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг "бага" гэж үнэлж, материаллаг байдлын түвшнийг 2 хувиар тогтоож, сонгосон суурь үзүүлэлтээс тооцож төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 3.3 сая төгрөгөөр тогтоож баримтжууллаа.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллага нь хуулиар хориглосон зардлуудыг санхүүжүүлээгүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 156 мэдээллийг бүрэн мэдээлсэн байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар нийт 43.9 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 1.1 сая төгрөгийн 2 зөрчилд төлбөрийн акт, 42.8 сая төгрөгийн 2 алдаа зөрчилд албан шаардлага, 1 зөвлөмж өгсөн байна.

Зөвлөмжийн хэрэгжилтийг 89.7% тай хэрэгжүүлэн хэрэгжүүлэн ажиллажээ.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	2	1,125.7	1	715.2	63.5
Албан шаардлага	2	43,225.2	1	39,088.0	90.4

Зөвлөмж	1	-	1	-	100.0
Нийт дүн	5	44,350.9	3	39,803.2	89.7

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар авч үзэх, анхаарал хандуулах асуудал байхгүй болно.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 0.316 сая төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 0.316 сая төгрөгийн алдааг залрууллаа.

5.1 Зөвлөмж

5.1. Бараа материалтай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт. Худалдан авсан бараа материалыг өглөг авлагын дансаар дамжуулахгүй шууд зардал бүртгэсэн.

Өгсөн зөвлөмж: “Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5.дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэсэн заалтыг хэрэгжүүлэн ажиллах.

5.1.2 Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт. Элэгдлээрээ анхны өртгөө бүрэн нөхсөн 12 нэр төрлийн 8.5 сая төгрөгийн хөрөнгө байна. Өмч хамгаалах зөвлөлөөрөө хэлэлцүүлэн ашиглах боломжтой хөрөнгийн үнийг шинэчлэн тогтоож ажиллах.

Өгсөн зөвлөмж: Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 271 дүгээр тогтоолоор батлагдсан 7.1. Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь эзэмшилдээ байгаа илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн аймгийн Орон нутгийн өмчийн газраар хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлэх.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Тайлант үеийн үр дүнгийн зардал буруу илэрхийлсэн	1	316.0	1	316.0			1	316.0				

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/.

Дүн	1	316.0	1	316.0		1	316.0					
-----	---	-------	---	-------	--	---	-------	--	--	--	--	--

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Бараа материал шууд зардалд бүртгэсэн	1	392.6			0	0	1	392.6	-	-	-	-
Элэгдлийн хугацаа дууссан үндсэн хөрөнгөнд арга хэмжээ аваагүй	1	0					1	0	-	-	-	-
Дүн	2	392.6	0	0	0	0	2	392.6				-

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: *[Signature]* **Х.БОЛДБААТАР**

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР: *[Signature]* **А.ЦЭЦЭГСҮРЭН**

ТАЙЛАНГ БИЧСЭН:

АУДИТОР: *[Signature]* **У.БАТЧИМЭГ**

